

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 34. szám.

Budapest, augusztus 23.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

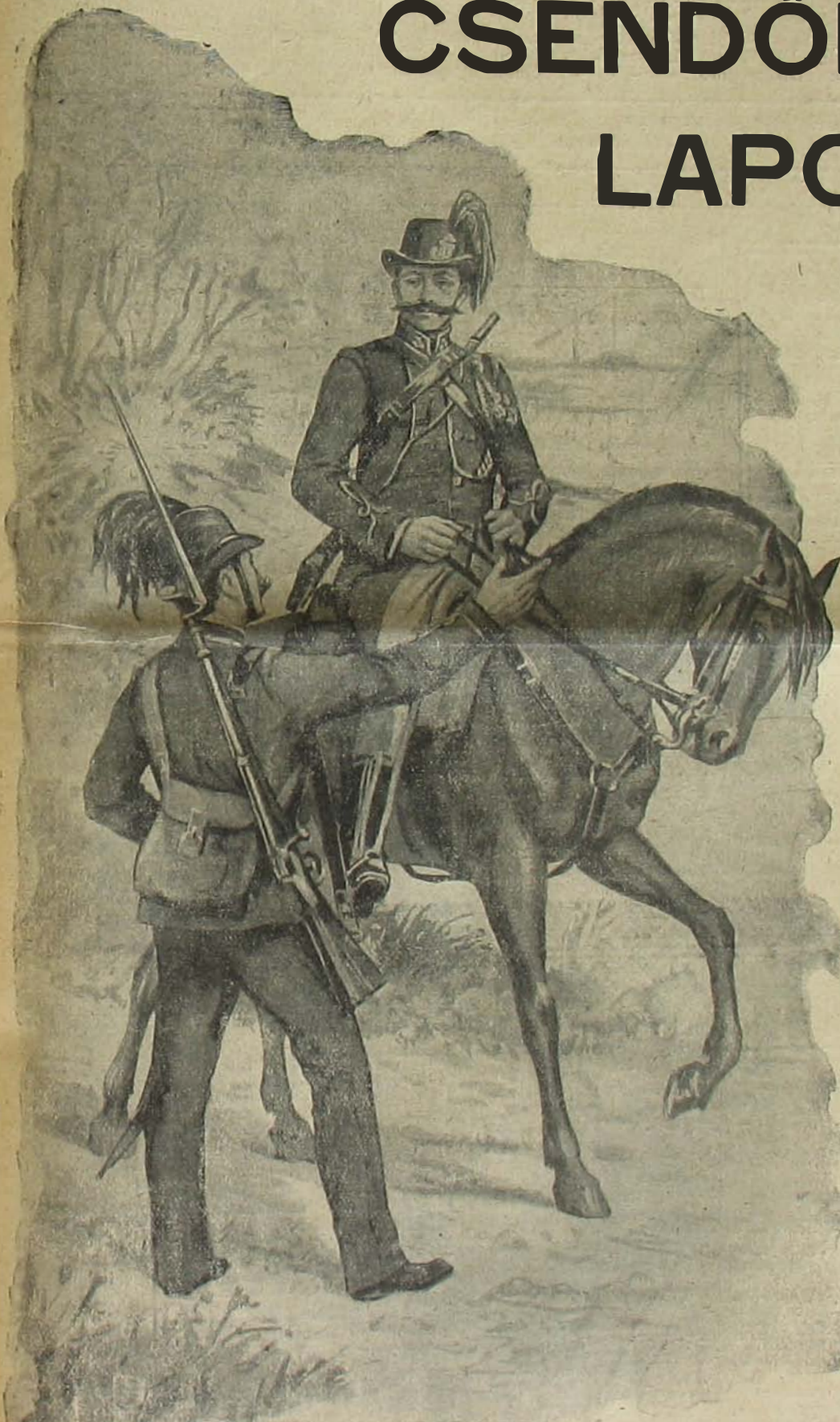
Egész évre -- 12 korona

Félévre -- -- 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az altiszt szolgálata.

Irta: *Preszly Lóránd* csendőrfőhadnagy. (Vége.)

A ruhavizsgálat időnkint laktanyavizsgálattal is egybekötendő, a mikor is az őrsparancsnok meggyőződik a laktanya fő- és mellékhelyiségeiben uralkodó rendről és tisztaságról.

f) Szemléken való magatartás.

Csendőrségi előjáróknak szemléken való megjelenése az őrs tagjaira nézve örömet jelentsen és arra kell teljes erővel törekedni, hogy az előjáró ennek jelét is lássa.

A szemlére érkező előjáró fogadtatására, ha érkezése előre tudatva van, és az előjáró részéről minden kétséget kizáró módon más rendelkezés nem tétetett, a legénység diszbe öltözik. A fogadtatás külsőségei a szabályzat rendelkezései szerint történnek.

Ha az érkezés ideje bizonytalan, a legénység napirend szerint foglalkozik, de ügyelni kell arra, hogy az előjáró megérkezése esetén az őrsparancsnok s a laktanya készülséges a fogadásra készen álljanak.

Laktanya-vizsgánál a parancsnok, a laktanya készülséges és a gazdálkodást vezető kísérik az előjárót, hogy annak a kívánt felvilágosításokat azonnal megadhassák.

A laktanyába teljes csend uralkodjék. Az az izléstelen magatartás, hogy ott a foglalkozási időn kívül kiabálás, hangos beszélgetés, ajtócsapkodás történjen, melőzendő. Foglalkozási időre a szobák jól kiszellőztetendők, nehogy étel- vagy füstszag tegye kellemetlenre az ott tartózkodást.

Gondoskodás történjék az irányban is, hogy az előjáró megtalálja kényelmét az őrsön, s hogy a kiszolgálása kifogástalan legyen. Az ételek elkészítése és felszolgálása az őrsparancsnok felügyelete mellett történjék, e tekintetben is figyelmességet és szolgálatkészséget tapasztaljon az előjáró.

A reggeli és esti jelentések idejében teendők meg s az összes szemle alatt állók osztatlan figyelme oda irányuljon, hogy az előjáró azzal a megnyugtató érzéssel távozzék az őrsről, hogy ott derék katonák, művelt emberek teljesítenek szolgálatot.

g) Fürdés.

Bár szorosan a testneveléshez tartozik, mégis jónak tartom itt is felhívni az altisztek figyelmét arra az

egészségi szempontból olyan fontos körülményre, hogy a test tisztántartása az egészség fenntartásának és megőrzésének legfontosabb biztosítója.

Reá kell szoktatni a legénységet arra, hogy hideg vízben naponkint derékig feltétlenül, de ha lehetséges, egészen jól lemosakodjék. Ott, a hol fürdő van, a legénység befolyásolandó annak minél gyakoribb használatára.

A szabadban való fürdésnél arra kell vigyázni, hogy arra alkalmas legyen a hely, nehogy szerencsétlenségek történjenek gondatlanságból folyólag.

h) Templomlátogatás.

A vallásos lélek megkívánja azt, hogy időnkint felkeresse az Istenházát s ott eleget tegyen buzgalmának. Ebben a legénység nem korlátozandó. Csak a vallásos érzületének adja bizonyosságát az az altiszt, a ki legénységét reászoktatja a templom látogatásra és ebben ő maga jár elő jó példával.

A vallásos gyakorlatban való buzgóság abban nyilvánuljon meg, hogy az istentisztelet ajtatoson hallgattassék végig, a hivekre nézve felemelőleg hasson a «pogány»-nak tartott katonaember vallási buzgósága és ne kövessék el a csendőremberek azt a jó izléssel össze nem egyeztethető nyegleséget, hogy a templom előtt szivarozgatással és ácsorgással botránkoztassák meg a hívőket.

Olyan alkalmakkor, a melyek parancsszerűen előírva vannak, pl. Szent István napján, Ő Felsége születése, koronázása stb. évfordulójára a legénységet az őrsparancsnok diszben a templomba vezetni köteles.

i) Temetésen való részvétel.

Az őrsparancsnok temetésekre akkor menjen el, vagy legénységét olyan esetekben vezesse el, a midőn olyan férfit temetnek, a ki egy községben vezető szerepet vitt állásánál fogva (pl. főszolgabíró, szolgabíró, járásbíró, lelkész, orvos, — különösen ha a csendőrségnek is orvosa volt — stb.). Katona bajárs temetésén diszben feltétlenül részt kell venni. Erre külön rendelkezést nem kell várni.

A temetéseken diszben kell megjelenni s ott olyan magatartást kell tanusítani, mely nem sérti a gyászolók fájdalmát és gyászát. A temetéseken tehát minden — a helyzet komolyságával össze nem egyeztethető — élénk magaviselet, beszélgetés, szivarozás stb. elkerülendő.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSERJ.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsapása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

A temetőbe való kimenetel csak bajtársak temetésénél kötelező, egyéb alkalmakkor teljesen eleget teszünk az elhunyt iránt tartozó tiszteletnek és kegyeletnek azzal, ha a gyászos háznál a temetés idejében megjelenünk.

A részvétnek a gyászoló család előtt való kifejezése altisztekre nem kötelező.

k) Polgári bíróságok előtt magatartás.

A csendőraltszít gyakran jön abba a helyzetbe, hogy tanuként polgári bíróság előtt megjelennie és tanuvallomást tennie kell.

Első és legfőbb követelmény az, hogy a tanuidézés napján és órájában a megjelenés — a rendeletileg meghatározott öltözetben — megtörténjen.

A bíróság előtt viselkedék az altiszt komolyan és állásához illően, a feladott kérdésekre pedig adjon rövid és érthető feleleteket. Mindegyik szava árulja el azt, hogy tudatában van a tanuvallomások fontosságának. A betyke, a kihívó modor kerülendő, épen úgy mellőzendő minden indulatosság és méltatlankodás, még ha volna is valami ok erre; ezzel a mindenkor megőrzött higgadságával, férfiaságával csak tekintélyét növeli, súlyt és erőt kölcsönöz vallomása minden egyes szavának.

A bíróság által esetleg feladott keresztkérdések az altisztet zavarba sohase hozzák; ha nem emlékszik valamire tisztán és határozottan, arra vallomást se tegyen, nehogy abba a kényes és kínos helyzetbe kerüljön, hogy vallomása megbízhatatlanná váljék s az annak az igazságába vetett hite a bíróságnál megrendüljön. Inkább nem vallani, vagy a vallomástétel alól felmentést kérni, mint előidézni azt az annyira szegycinteljes helyzetet, hogy az altisztet vallomására a bíróság meg ne eskesse.

l) Irodai segéd munkálat teljesítése.

Magasabb csendőrpáncsnokságok székhelyén alkalmazott irodai segéd munkások — tudvalevő — a legmegbízhatóbb, a legértelmesebb és rendszerint a legtöbb iskolai képzettséggel bíró altisztek közül válogattnak ki, a kik a sokoldalú, nagy figyelmet követelő irodavezetésben parancsnokuknak bü támaszai, hü segitársai tudnak lenni.

Az irodai segéd munkás altisztek teljes odaadással kell, hogy viseltessenek parancsnokuk iránt, teendőiket annak szellemében lássák el és adják teljes megbízhatóságuknak tanubizonyosságát.

Nagy megnyugvás egy parancsnokra nézve, ha irodai segéd munkásaiban teljesen megbízhat.

Alaposság, körültekintés, komolyság, meggondoltság, fontosság és lelkiismeretesség, ezek jellemezzenek egy irodai segéd munkást. Igen fontos követelmény még a titoktartás. Különösen magasabb parancsnokságoknál alkalmazott altisztek óvakodjanak attól, hogy idő-

előtt elintézés alatt, sokszor még a tervezgetés állapotában levő szolgálati ügyeket meggondolatlanul eláruljanak. Ez sokszor nagy zavarokat idézhet elő, semmi féle komoly czélt nem szolgál, ellenkezőleg úgy a parancsnokra és a szolgálati titkot elárulóra nézve, mint arra a harmadikra nézve, a kivel közölve lett, ártalmas és káros lehet.

Még egy körülményre mutatok reá! Egyes irodai segéd munkások kiváltságos helyzetükkel visszaélve önbittekké, sokszor bajtársiatlanokká válnak, képzelt befolyásukat azok érdekei ellen érvényesítik, előljáróikat bizonyos szolgálati vagy személyi kérdésekben es dolgokban szándékosan tévesen informálják. Ezt, a mintegy katonátlan és emberietlen eljárást a legbatározottabban lehet elítélni. A parancsnok előbb-utóbb reá jön az ilyen nemtelen eljárásokra s akkor a szigorú és kemény megtorlás bizonyára nem marad el.

Az irodai szolgálat bizalmi és fontos szolgálat, a mely értékessé csak akkor válik, ha a csendőraltszít azt becsületesen látja el.

m) Mozgósítási segédletek őrzése.

A titkos leltár, a mozgósítási segédletek és egyéb bizalmas jellegű ügydarabok titkos kezelése, megőrzése és nyilvántartása — testületi, de állambiztonsági érdek lévén — igen nagy fontossággal bír.

A csendőreskü minden szolgálati ügyben a legteljesebb titoktartásra kötelez minden testületi tagot, a titkos segédletek ezenfelül még katonai titkokat is tartalmaznak, a melyek elárulása kétszeres bűn, a katonai és csendőreskü megszegése kétszeres véték.

Bizonyos mozgósítási rendelkezések már béke idejében is közöltetnek a katonai és csendőrpáncsnokságokkal. Ezek mind mint fontos katonai titkok adatnak a parancsnokok tudomására.

Ilyen titkok avatatlanok és illetéktelenek előtti fedezése belátbatatlan következményekkel járhat, azért a titkok megőrzésére kiadott szabályok megszegése súlyos cselekmény, a segédletek hanyag őrzése súlyos mulasztás, melyek mindegyike szigorú büntetést von maga után és érdemel.

n) Pénztárkezelés.

A csendőrsökön állandó pénztár lévén, az altisztek úgy a közzgazdálkodási, mint az átalánynaplók pontos vezetésére és ellenőrzésére, mint a pénzkészlet megőrzésére kiváló gondot fordítsanak.

A pénztári naplók vezetése, valamint magának a pénztárban levő pénzkészletnek megőrzése jellembeli kötelesség, az altisztnek igen fontos kötelem, ez irányu minden felületesség vagy banyagság szigorú megtorlást érdemlő.

A kiadások kifizetése okmányilag történjen és ezek az okmányok számszerint megőrzendők, hogy szükség esetén (pl. rovancsolások alkalmával) mindig kéznél legyenek.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
hasznaljon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A háboru mellett. — Tüntető felvonulás Budapesten katonazenével.

Átgondolva a leirtakat, láthatja minden altiszt, hogy létezésének főtörvénye: a munka, sajátlagos hivatása körét csak ezzel töltheti be a legtokéletesebben.

A munka, a tényekben és nemes cselekedetekben nyilvánuló jellemek legkiválóbb nevelője és mozgató ereje, erőt, súlyt és nyomatékot kölcsönöz annak.

Sokoldalú a csendőraltiszti szolgálata, alapos készütséget, széles ismereteket és tájékozottságot követel, éles áttekintési és ítélőképességet feltételez.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az áruló fuvarlevél.

Irtá: —bó.

Folyó évi június hó 8-án a déli órákban a forró nyári nap perzselő sugaraitól égetve két ember igyekezett Szeged-Szentmihálytelek felé. Ötven év körüli, munkától lecsigázott, hajlott vállu, jámbortekintetű az egyik, 30 évesnek látszó, hetyke tartásu, gonosz, villogó nézésű a másik. Öltözete mindkettőnek paraszti. Az öregebb szalmakalapot és kék kötényt visel.

Arról van szó, hogy az ifjabb ember az öregebbet jól jövedelmező munkába fogja beállítani. E végből aztán le is térnek az országútról és a holt Tiszán át a gyálai rétre tartanak.

Ez az ígéret földje. Az idősebb a nagy pusztaságon szemeit kérdőleg hordozza körül, miközben kalapját levéve, inge ujjával izzadt homlokát törölgeti. Már-már kérdeni akarja, hogy hát hol is a tanya, hol munkásra van szükség, mikor az ifjabb az öregebb önfeledt me-rengését felhasználva, annak hóna alól éles kapáját kirántva, azzal kétszer lesújt az öreg fejére.

Az áldozat hangos jajszóval összerogyott és mély fejsében át bugyborékolva folyt piros vére a talajra, hol a halál helyett még alig 1—2 perczezel is az élet fénye derengett most már üvegesedő szemei előtt.

A törbe csalt öregből még a lélek el sem szállt, mikor már gyilkosa hozzálátott kifosztásához.

Bizonyára borzadással tölthette el a széthasított koponya látása, mert első tette az volt, hogy az öreg tarisznyájából egy báránybőr sapkát vett ki és húzott annak fejére. Aztán a szalmakalapot, a tarisznyában volt két inget, egy gatyát, az áldozat lábáról lehúzott egy pár cipővel, egy kendőbe kötötte, míg a pénztárczát 39 korona tartalmával zsebébe süllyesztette.

A milyen borzalmas volt az öreg halála, olyan lett temetése is. Az elvetemült gyilkos lábainál fogva a holt Tiszához húzta és a posványos víz hullámai csakhamar összecsaptak a jobb sorsot keresett és várt szegény családsza véres teteme felett. És, mivel részvétet kifejező földet a halott sírjára dobni nem lett volna ész-

szerü, hát utána vágta gyilkosa a vízbe az életet kioltó kapát.

A borzalmak helyéről a gyilkos aztán sietve eltávozott.

*

Folyó évi június hó 9-én a holt Tisza zizegő nádasából egy sapkás férfiholttestet fogtak ki a pákászó halászok.

A hulla első látására meg volt állapítható, hogy itt büntényről van szó. A holttestet lefényképezték és — mint ismeretlen idegent — csakhamar el is temették. A tragédia mikénti lejátszódásának és a szereplők kiléte megállapításának súlyos feladata pedig Falb Ferenc ez. őrmester, szőregi őrsparancsnokra hárult.

Ez pedig nem volt könnyű feladat. Első sorban is az volt megállapítandó, hogy — mint néhai Mágán Elza közismert esetében is — ki volt a meggyilkolt ember, de mindennek kezdete volt azt tudni, hogy hol játszódtott le e rémdráma? E végből le kellett kétoldalt a holt Tisza partját járni, a dulakodás nyomait és egyéb nyomravevő bűnjeleket keresni. Hosszas kutatás után az őrmester egy helyen papirfoszlányokat talált. Nem valami fontos lelet, dirib-darab papírkákra gyakran lehet itt is, ott is bukkanni. De ez mégis különös volt, hogy a papírkák rovatosak voltak. Az őrmester most már nagy gonddal összegyűjti a foszlányokat és gondos, nagy türelmet igénylő munka után megállapítja, hogy azok egy vasuti fuvarlevél egy részének maradványai. A «Világos» szó az összerakás után tisztán kivehető volt.

Falb őrmester gondol egyet és a holttest fényképével zsebében elmegy Világosra. Itt a fényképet felmutatva, csakhamar megállapítja, hogy a lefotografált egyén Boár András, volt világosi lakos. Az elhunyt felesége és két fia állították, hogy a férje, illetve atyjnk a Szeged melletti Röszkére ment dolgozni. Magával vitt — mint mondták — egy vászon tarisznyában egy báránybőr sapkát, két inget, egy gatyát, fején egy szalmakalapot, lábán egy pár cipőt és előtte egy kék kötő volt.

Az őrmester azon helyes tudatban, hogy Boár bizonyára levélben értesíthették, hogy Röske tájékán lesz munka, mert hisz vaktában oly nagy távolságra aligha ment volna el, az iránt kutatott, hogy nem kapott-e Boár valahonnan ez irányban levelet?

Boárné igenlő válaszára elkérte a jelzett két levelet és azokból megtudta, hogy a kérdéses helyen a munkát Battanes Istvánné, horgosi lakosnő, jelezte.

Battanesné a felmutatott fényképben Boár Andrást szintén felismerte és előadta, hogy Boár folyó évi május hó 29-én megjelent nála az ő levélbeni hívására és nála időzött június hó 8-ig, a mikor az elszalasztott röszkéi munka helyett a szegedi tanyákra ment munkát keresni. Többet Battanesné Boárról nem tudott és ezzel aztán a nyomozás holtpontra is jutott.

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök leg-
jobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Károly-utca 6. — Alapított 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetési
kedvezmény! Kívánata képes árjegyzékkel
valamint öröknek választékkal szolgál.

A háboru mellett. — A nagy köruton.

Az őrmester azonban nem hagyta a dolgot elaludni. Gondja volt rá, hogy a környéken a borzalmas gyilkosságról mindenki tudjon, felmutatta az áldozat fényképét és leírta a megtudottakból kikombinálható ruházatát itt is, ott is s kérdezősködött az ilyen egyén társa. A tettes után, szóval — mint hason eseteknél üdvös — segítőt is hívta a nagyközönséget.

A közönségre való apellálás nem is maradt eredménytelen.

Tanács Józsefné szentmihálytetei-tanyai lakos a gyilkosságról hallva, a délibábos rónákat járó Falb őrmesternél tanuként jelentkezett és rendkívül fontos vallomást tett.

Előadta, hogy folyó évi június hó 8-án reggel Danyi Mihály átokházai tanyai lakost napszámba felfogadta. De a legény a kikötött déli időben a vállalt munkát nem kezdte meg, hanem azt ez időben a tanyájuk előtt egy 50 év körüli, szalmakalapos, kék kötös, a felmutatott fényképpel ugyanazon emberrel Röske irányában elhaladni látta. Csak másnap látta újra Danyit, ki kérdezősködésére azon felvilágosítást adta, hogy a vele volt tegnapi embert a gyulai réten munkába kellett állítania.

Ő mester ur, ez a legény a tanyák rossza, senki más nem gyilkolhatta meg a t a szegény embert, mint az, fejezé be előadását Tanácsné.

Falb őrmester e becses adat birtokában tüstént utirányt változtatva, Átokházára ment, hol Danyi lakásán alapos házkutatást tartott. Előkerült egy pénztárcza, gy szalmakalap és gy vászon tarisznya, a melyeket Battancsné Boár tulajdonául ismert fel. Az őrizetbe vett Danyi a terhére rótt gyilkosságot ennek dacára tagadta, de, mikor atyja lakásán foganatosított házkutatás alkalmával a még hiányzó két ing, egy gatyka és egy pár czugos cipő is megtaláltatott, akkor m g-törve beismerte a gyilkosságot úgy, mint azt már minden borzalmával előbb leírtam.

Danyi Mihály ma a nagykikindai kiályi ügyészség fogházában várja rettentő tette súlyos következményeit.

*

Íme a semmitmondó papírfoszlányok egy hozzáértő, ügyes esendőr kezében mily fontos okmánynyá változtak! Duplán nehéz volt itt Falb őrmester helyzete, mert az ismeretlen tettes mellett, az örökre elnémult áldozat kilétét is meg kellett még állapítania. És első sorban is ezt, mint az őrmester is helyesen tette, mert addig a tettes kilétére még csak gondolni sem lehetett.

Ez egy szó: «Világos», vil gosságot derített a titokzatos bűnügyre és a helyesen, nagy tudással lefolytatott nyomozás fényes eredményre is vezetett.

Az eset a nagy port felvert Mánás (Turcsányi) Elza esetével majdnem ugyanazonos, avval az eltéréssel, hogy míg a főváros tömkelegében detektívek és rendőrök nagy csapatja kutatta és találta meg a kiindulás fonalát, addig itt az őrmester ugyszólván magára utalva, zsebé-

ben a hulla fényképével, házalt tanyáról-tanyára, faluról-falura, s józan eszével, logikus gondolkozásával egyedül is nem kevésbé bámulatos szép eredményt tudott felmutatni.

Érdemes e szépen lefolytatott nyomozás a beható tanulmányozásra és okulásra!

De egyben nem hagyhatom azt sem megjegyzés nélkül, hogy a modern nyomozás többek közti segéd-eszköze: a fényképezés nélkül mily óriási nebezsgébe ütközött volna a megholt kilétének megállapítása.

A rendőrkutya elengedhetlenül szükséges voltáról e lapok 25-ik számában már írtam, most a fényképezés nem kevésbé szükséges voltát ügykeztem ez esetből folyólag ismertetni.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Nemzeti lobogók.

A heraldikai tudományoknak egyik nélkülözhetetlen segéd-eszköze a lobogók és zászlók ismerete is. A fogalomzavar, mely ezen a téren ma még uralkodik, nem csak monarchiánk bonyolódott összetételében szolgáltat okot mindegyre helyreigazításokra, de másutt sem biztosít mindig a tévedések ellen. Heraldikai szempontból nem is oly egyszerű dolog korrektül fejezni ki egy ország vagy uralkodó család történeti színeit, annyival inkább, mert a kettő nem ritkán egészen különböző. Nálunk például több helyt a fehér — sárgát katolikus egyházi színek tartják s mint ilyet, ünnepeken szelvében használják, holott ez épen nem az egyház-állam, hanem csak a pápa, mint világi uralkodó színe. Nem lesz tanulság nélküli tehát sorra venni és jellemezni a használatos lobogó-színeket, mint heraldikai jelvényeket.

Anglia hadizászlója fehér, négy mezőre osztva egy vörös Szent György-keresztrel, melyek közül a felső belső az úgynevezett Union-Jack-ot mutatja, azaz Szent-György vörös keresztjét kéken (Anglia), Szent-András (Skócia) diagonális vörös keresztjét s alatta Szt. Patrick (Irland) fehér keresztjét. Az Union-Jack tehát a három egyesült királyság jelvénye s előfordul az egészen vörös kereskedelmi lobogó szögletmezéjében is.

Angliából származott át az a szokás Amerikába, Svéd-Norvégiába és Németországba is, hogy a szövetségi viszonyt ily módon juttassák kifejezésre. Mindez országok lobogóin Németországnak azonban csak hadi lobogóján — van egy külön szögletmérő, mely a foederalis viszonyt tünteti fel. De még más közösséget is mutat Svédország, Norvégia, Dánia és Németország zászlója az angol lobogóval. Mindannyin egy kereszt fut végig és pedig az angolon vörös a fehéren, Dánián fehéren a vörösön, Németországnak fekete a fehéren, Svédországnak sárga a kéken s Norvégián kék a vörösön. Ilyen keresztet látunk még Montenegro lobogóján (vörös a fehéren) s Domíngón (fehér kereszt, kékvörös kockás alapon). Svájc fehér keresztje vörösön, szintén ehhez a rokonsághoz számítható.

Mikor Amerika függetlenségi harczát az anyaország ellen megkezdte, akkori tartományainak száma szerint tizenháromszorosan vörös fehérrel sávozott zászlót választott. Az Union-Jack megmaradt benne s csak mikor az anyaországtól végkép külön vált, léptek a kék

A háboru mellett. — Jelentkező népfelkelők.

szögletmezőben a keresztek helyére fehér csillagok és pedig annyi, a hány államot a szövetség foglal magában. Ez magyarázata az amerikai lobogó *star*-jainak és *stripe*-jainak.

Amerika lobogóját főképp a déli államok vették mintaképül. *Chile* zászlója p. o. nem egyéb az amerikai egyszerűsítésénél, csak egyszer sávozott fehér-piros, kék szögletmezőjében csak egy csillag van, *Salvator* állam csupán a színeket fordította meg, a szögletmező vörös, benne a kilencz tartomány kilencz csillagával a kilencz kék-fehér sávval. *Uruguay* szögletmezője fehér, arany nappal, a mely a szabadság jelképe s tizenhárom sávval *Argentina* államnak, a melyhez korábban tartozott, kék fehér színében. *Liberia*, *Hawai* s *Oranje* is erre a mintára készítették lobogóikat; *Oranjenál* például a szögletmező vörös-fehér-kék: a hollandi anyaállam színei, a két csik pedig fehér-narancsszínű (*Orange*).

Európában csak *Görögország* követte az amerikai típust, mely kilencszer kék-fehéren sávozott (első bajor eredetű királyának színei.) Kék szögletmezőjében fehér kereszt áll, a török félhold ellensége.

Külön csoportot képeznek a trikolor zászlók, melyek között legrégebb a *németalföldi* (vörös-fehér kék) és a *magyar* (vörös-fehér-zöld.) A francia trikolor tulajdonképpen az ó-francia felérnek Páris város színeivel, a kék-vörössel való kapcsolatára, s mindjárt a nagy forradalom után merült fel. Míg azonban az előbb említett két zászló színei vízszintesen állnak a rúdra, a francia háromszín jellege az, hogy függélyes, azaz párhuzamosan vonul a rúddal. Ez a típus a római népek típusának is nevezhető; legalább úgy találjuk, hogy szintén a színek merőleges iránya jellemzi a többi római népek trikolorjait, a belgát (feketesárga-vörös, Brabant színei), az olaszt (zöld-fehér-vörös), s a románát (kék-sárga-vörös). Ide tartozik Mexikó lobogója is (zöld-fehér-vörös), s a délamerikai államok közt Guatamaléa (kék-fehér-kék), Ecuadoré (fehér-kék-fehér) s Perué (vörös-fehér-vörös). Merőleges irányban osztják a zászlót a következő ketős színek is: Portugál (kék-fehér, középen a czimer) és Andorra (sárga-vörös.)

Gyakoribb a színek vízszintes fekvése, a minőt a magyar- és németalföldi trikoloroknál láttunk. Hasonlók ezekhez Paraguay államé (vörös-fehér-kék), középen czimmerrel, Venezueláé (sárga-kék-vörös), Bolíviáé (sárga-piros-zöld). Oroszország hadizászlója ugyan egy kék ferde Andráskeresztet mutat fehéren, de kereskedelmi zászlója szintén trikolor: fehér-kék-vörös. Szerbiáé vörös-kék-fehér, Bulgáriáé pedig fehér-zöld-vörös. Az is csak az elősorolt három szláv lobogónál fordul elő, hogy a fehér színezélről essék, nemzeti zászlónk tudvalevőleg korrektebb színhatással középre helyezi.

Vannak trikolorok, melyek színeik különös elhelyezésével tűnnek ki. Kolumbia lobogójának például felső fele sárga, az alsó vízszintesen kék és vörös félre van osztva. *Costarica* lobogójának alsó és felső harmada kék-fehér, a középső vörös. Nicaraguáé kék-fehér-vörös-fehér-kék. Luxemburg négy sávban viseli a németalföldi színeket: vörös-fehér-kék-fehér.

Sehol sem uralkodnak azonban oly zavaros fogalmak az állami színek felett, mint nálunk Ausztria-Magyarországon. Sez nem csoda, mert abban az államkomplexusban, melyet a dualizmus megteremtett, az állam-eszme nehezen találja meg egységes kifejezését. A fekete-sárga lobogó iránt főképp azon okból vannak a Lajtán innen aggályok, mert nem ismerjük el, hogy azok a dinasztia színei lennének s ezért nem az uralkodóház legsajátabb jelvényeit, hanem Ausztria államjogi túl-

súlyát látjuk benne illetéktelenül kifejezve. Tény, hogy az uralkodóház színei nem a fekete-sárga, hanem a vörös-fehér-vörös s ilyen színű a monarchia hadi lobogója is, a fehérben a házi czimmerrel. Ellenben a kereskedelmi zászlónál már a magyar színek is helyet találnak, a vörös-fehér-zöld, a fehérben Magyarország czimmerével.

De a fekete-sárga tulajdonképpen még Ausztriának sem eredetiszíne, hanem egy történelmi tévedés. A fekete-sárga, vagy inkább fekete-arany német birodalmi szín, s ily színűek voltak például régtől fogva azok a zsinorok, melyeken a német császári okmányok pecsétjei függtek. Csak az 1848 óta felülkerekedett demokrata szellem s a nagy-német törekvések helyettesítették a historikus színeket főképp a tanuló ifjúság kezdeményezésére a fekete-piros-sárga trikolorjával. Maga a császári szín azonban megmaradt fekete-sárgának, sárga lobogón fekete vaskereszt. Az új német császárság aztán ismét érvényt szerzett a régi színeknek a forradalmi jellegű trikolorral szemben, melyet a birodalmi zászlón ismét a sárga szín cserélt fel, rajta fekete sassal, a tengerészeti lobogónál pedig a fekete-fehér és a Hanzavárosok vörös-fehéreknek egyesített színei.

A német hadi tengerészet lobogója ettől nem színben, csak a színek elrendezésében különbözik. Alapidoma a régi porosz hadiflotta lobogója, fekete sas fehéren, belső-felső szögletében (a mely a rúd felől áll) a vaskereszttel. De 1867 óta az észak-német szövetségi viszonyt is kifejezésre kellett juttatni a lobogóban, s ez az özveggy Frigyes császárné terve szerint, angol mintára, a következőképp történt. A felső-belső szögletbe belehozták a szövetség színeit, a fekete-fehér-pirosat a vaskereszt alá, s azután az egész lobogót egy fehér szélű fekete kereszttel négyfelé osztották, úgy, hogy a sas fehér érem közepette lebegve tűnik fel. Az 1871. új birodalmi alkotmány ezen csak annyit módosított, hogy a porosz sas helyébe a birodalmi sas lépett sárga érem közepette.

A mi az egyes német államokat illeti, ezeknél feltűnő, hogy túlnyomólag kétszínű zászlóik vannak. Trikolorjai csak a következőknek vannak: Mecklenburg (kék-fehér-vörös), Weimar (zöld-fekete-sárga), Schaumburg (kék-piros-fehér), a két Reusz és Waldeck (fekete-piros-sárga). Általában a német színek közt ép úgy, mint külföldön a fehér és piros a legkedveltebb, melyek mindenike 13-szor fordul elő a 25 állam színei közt. Hessen és Lübeck lobogója csupán fehér-piros, Hamburgé és Brémáé piros-fehér, amazén fehér torony vörösen emezé négyszer fehér-piros sávos s a rúd felől váltakozó fehér és piros koczkasor. Ötször fordul elő a fehér és zöld együtt, s pedig a szász-thüringiai államcsoportnál s Anhaltnál, Altenburg színei ellenben megfordítva zöldfehér. Württemberg uralkodó házának színei fekete-sárga voltak, de ezeket Ausztriától való megkülönböztetésül ujabban fekete-pirosra cserélte föl. Bajorország lobogója fehér-kék, Schwarzburgé pedig kék-fehér, Baden és Lippe sárga-piros, s ugyanaz Elzász és Lotharingiáé. Végre Braunschweig kék-sárga, Oldenburg kék-piros színeket visel, utóbbi piros kereszttel kéken.

Csupán két szint mutat három sávban a spanyol lobogó is, (vörös-sárga-vörös) s az argentinai és hondurasi (kék-fehér-kék). Két vizirányos mezőre osztott ellenben a san marinoi (kék-fehér) és a hayti-i (kék-vörös).

Brazília zöld zászlójában egy sárga négyszög áll, csúcsán a czimmerrel; a mohamedán államoké pedig egyszerű vörös, így Marokkóé, Zanzibaráé, míg a török

és egyiptomi e mellett még a fehér félholdat s csillagot is viseli. Kivételesen Persia, mely fehér mezőn, zöld szegélylyel, egy nap előtt lépdelő arany oroszlánt mutat.

Soroljuk föl végül Kínát és Japánt, amazé piros zászló sárga nappal, ezé fehér zászló piros nappal. A mellett a khinai hadilobogó sárga-kék czikk-czakkos mezőn kék sárkányt mutat, s az egyetlen a világban, mely háromszögletes. Siam a szent fehér elefántot mutatja pirosban, Madagaskár-sziget zászlója pedig egyszerű fehér, rajta arany betkkel királynéja neve: Rana-velo. Legujabb lobogó a Kongo államé, kék, arany csillaggal, legegyszerűbb pedig Monaco hercegségé, melynek színei korántsem — rouge et noir, hanem tiszta fehér, rajta a czimerrel.

KÉPEINKHEZ.

Mozgalmas napok.

A képek, melyeket a jelen számunkban közlünk, a budapesti mozgalmas napokat illusztrálják ugyan, de ha már itt, az ország szívében ilyen jelenetek vannak, hisszük és tudjuk, hogy hasonló felvételekre bárhol is lehetett volna, sőt lehetne még ma is szert tenni lakosaink bármelyik részében és bármely nemzetiségű lakosai körében, mert mikor a legfelsőbb Hadúr szólít bennünket, nincsenek itt nemzetiségek, hanem csak hazafiak vannak.

Békés időben ugyan szidjuk egymást, agyarkodunk egymásra. De ez is csak azért van, hogy legyen valami, a mi pezsgésben tartsa a vérünket a nagy békességben. Am ha megszólal a liarezi riadó, elfelejtünk bűt, bánatot, haragot s karóltve, vállvetve egyesülünk a hazánkat fenyegető veszedelem elhárítására és ellenségeink eltiprására.

Így történt ez most is és így is van mindenütt, mióta a mozgalmas napok tartanak. Nincsenek most itt haragosok, nincs felekezeti torzsalkodás, csak egyenlőség és testvériség. Eggyé lettünk mindannyian. Összeforrasztott bennünket a hazánkat és létünket fenyegető veszély s csak a: «Hazádnak rendületlenül!» és a «Mindnyájunknak el kell menni!» hallatszik minden ajakról. Gyermekek, nők, férfiak, fiatalok s öregek át vannak hatva a lelkesedéstől s egymást biztatva, lelkesítve sorakoznak zászlók alá és összeölelkezve, dalolva járják be az utcákat, hogy tanuságot tegyenek a mindnyájunkat összetartó testvériségről és bazafiaságról.

Megható és felejthetetlenül kedves jelenetek játszódnak le nap-nap után minden ilyen összejövetelen. Anyúk, feleségek és leányok, a kiknek egyébként sirós kedvük volna, átérzik, hogy nem illik most sírni. De hát minek is sírni most, mikor — ha a képekre tekintünk is — láthatjuk, hogy mindenkinek mámoros tűz ragyog a szemében. Forrongó, lelkesen viharzó tömegekkel találkozunk mindenfelé s a: «Fel, fel vitézek a csatára!» lelkes hangjai biztosítanak mindenkit, hogy ez a lelkesedés szívből ered.

És e lelkesedésből a nők is kivesszik a maguk részét. Virágbokréttákkal, nemzetiszínű szalagokkal ékesítik fel a zászlókat, a harcztérre induló katonákat pedig valóságos virágcsokorral árasztják el. Virágokat raknak sapkáikra, felszerelésükre, fegyvereik csövébe, zöld ágakkal, virágfüzérékkel látják el a lovakat, ágyúkat, szerkocsikat, úgy, hogy valósággal lakodalmi menetnek tűnik fel minden ilyen utnak induló csapat. Közben pedig ellátják a jókedvű harozosokat sörrel, borral, cigarettával, szivar-

ral s velök együtt énekelve a harci dalokat, így haladnak ezrektől körülvéve a vasuti pályaudvarokra.

Nines is itt szükség lelkesítő szónoklatokra; nem kell a mi katonáinkat biztatni, bátorítani. Elég az is, ha látják e lelkesedést s ha beletekintenek a szép női szemekbe. Bátorságot, biztatást, reményt merítenek a feljűk sugárzó örömteljes csillogásból és szavak nélkül is megértik ebből: csak menjetek bátran, harczzoljatok férfiasan és vitézül; gondolatok reánk, itthon hagyott kedveseitekre, ez majd megacézolja karotokat s türelmet, erőt és kitartást kölcsönöz; ha sebet kaptok, begyógyítja majd a mi szeretetünk s ha győztesen visszatértek, a mi kezűnkől nyeritek el a győzelmi babért.

Ezeket sugározza az anya a feleség s a nővér könnyben úszó tekintete s a férj, a fiu, a fivér áthatva e megnyugtató és lelkesítő biztatástól, ujjongó örömmel fejti ki magát az ölelő karok közül s követi zászlóját a harcztér felé.

HIREK.

A hadsereg főparancsnokának köszönete a csendőrség tevékenységeért. Frigyes főherceg ur Ö Fensége, a hadsereg főparancsnoka augusztus hó 11-én 52/gstb. szám alatt a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz intézett átiratában, a csendőrséget illetőleg, a következő foglaltatnak: «A m. kir. és m. kir. horvát-szlavon csendőrségnek az ellenséges határon végzett tevékenységéről hozzám érkezett jelentésekből nagy meglepéssel láttam, hogy a végzett teljesítmények messze felülműlják az ez irányban támasztott várakozást. A csendőrség minden alkalommal, a midőn az ellenséggel összközésre került a sor, bátorságot, állhatatosságot, körültekintést és dicséretreméltó támadószellemet tanusított. Ezért az illető csendőröknek köszönetemet és különös elismerésemet fejezem ki.» E magas elismerés által az intézményünket ért kitüntetés mindnyájunk szívében őszinte örömet kelt és acézolja akaraterőnkét és cselekvőképességűnkét, a még előttünk álló kötelességeinknek, szent esküvel tett fogadalmunkhoz hűen, a Trón és a Haza javára, utolsó csöpp vérűnkig hiven, becsülettel és vitézül való teljesítésére.

Egy csendőr megtámadtatása. Németh Lajos zsolnai őrsbeli csendőrt, ki augusztus 2-án Zsolnán Polek Albert ottani lakost garázdálkodásért elfogta és megbilincselve kísérte, egy nagyobb tömeg, az elfogott Polek kiszabadítása céljából, megtámadta. Németh csendőr a támadókkal szemben állást foglalt s eközben Polek a csendőr segítségére elősiető Kalina János járásörmestert kétszer megrugta és bilincselte kezeivel egyszer fejbeütötte. Kalina járásörmester erre kardot rántott és támadóját fejbevágvá, súlyosan megsebesítette, mire a fogollyszabadítást megkísérelt tömeg, a támadással felhagyva szétrebbent. Járőr: a támadók közül egy egyént izgatósért elfogott.

Egy katonaszökevény végzete. Suhajda Mihály őrmester és Szabó András karhatalmi népfőlkelő gyalogoszól dunadombói őrsbeli járőr augusztus 15-én, Sztójkovics Vitályos dunadombói lakos, tartalékos katonaszökevény ellen, ki a járőr őrizetéből megszökött, annak menekülése közben, Dunadomb és Gálya között, löfegyvert használt s azt halálisan megsebesítette.

Egy járőrnek cigányok általi megtámadtatása. Grossman József és Szabó Ferencz csendőrökből állott ipolysági őrsbeli járőrt, augusztus 15-én, Hontszántón,

egy 18 főnyi cigánykaraván, lefegyverezési szándékkal, megtámadta. Grossman csendőr a támadók közül Dudi József kóborcigányt hasba szurta, ki a helyszínén meghalt. Tűrsai elfogva, a bíróságnak átadták.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az amerikai szállók konyhái. Az amerikai orvos-egyesület hivatalos lapja borzalmas állapotokról rántja le a leplet, melyek az említett orvosi szaklap állítása szerint New-York és a többi amerikai nagy városok szállóiban, illetve ezek konyháiban uralkodnak. Az amerikai szállók konyhái ugyanis csaknem kivétel nélkül mind a pinczehelyiségekben vannak. Itt dolgoznak állandóan rossz levegőben a 35—55 fokos hőségben a szakácsok és a többi konyhai alkalmazottak, a miből az általuk készített ételekre vonatkozólag meglehetősen kedvezőtlen következtetéseket lehet vonni. Egészen világos és természetes ugyanis, hogy az ilyen túlfűtött pokolban senki sem dolgozik és nem is dolgozhat olyan kedvvel, mint a hogy azt hűvösebb és jól szellőzött helyiségben tenné. Természetes az is, hogy ily körülmények közt az alkalmazottak egészségi állapota is nagyon sok kívánni valót hagy fenn. A modern higiénia kétségtelen megállapításai szerint a tudóvsz úgyszólván hivatásos betegsége a konyhai alkalmazottaknak. Ibbез gyakran égési sebek és bőrbetegségek is járulnak. Az amerikai konyhákban minden szakács két törülközőt kap naponként, hogy abba törülheti homlokát és a kezét. Csakbogy rendszerint ezzel a kendővel nyul a tálakhoz is és így a piszkos kendő sokszor érintkezik az ételekkel. A konyhák higiéniaja Amerikában egyáltalán nincs batóságilag szabályozva és ellenőrizve a valóságos ironia, mikor az egészségügyi batóság a legkomolyabban azt állítja, hogy neki abhoz semmi köze, a mi a «föld alatt» történik.

Alapos módszer. Volt Budapesten egy kedélyes öreg doktor, a ki tavaly költözött el az élők sorából. És volt neki egy páciense, egy asszony. kit már gyerekkora óta ismert. Az asszony arról volt híres, hogy a Duna balpartján nálánál böbeszedübb lény még nem született. Ha valakinek azt akarta mondani, hogy rossz az időjárás, abbez rendszerint félóras bevezetést csinált, pörgő nyelvel, kétségbejéjtve mindenkit. Képzeltetű, mennyi baja volt vele a doktorának, a kinek még a szűkszávú emberek is tele szokták beszélni a fejét. Egy napon hivatja az asszony az öreg doktort azzal, hogy rossz a gyomra. A férj az előszobában fogadja az orvost. — Na, fog megint beszélni egy óráig — mondja a fejét vakarva. — Debogy fog! — mondja az orvos. — Gyere csak be, nézd meg, kitaláltam valamit, a mitől örökre elveszti a böbeszedüségbe való kedvét. Bementek az asszonyhoz. Még nem is köszönt a doktor, az asszony már kezdte: — Kérem, doktor... tegnapelőtt, mikor hazajöttem... vacsora... kocsonya... rossz éjszaka... — És pörgött, pörgött kétségbejéjtőn. Az orvos túrta vagy tíz percig. Akkor hirtelen ráordított teli tudóból: — Mutassa a nyelvét!! — Az asszony kinyújtja a nyelvét. A doktor hirtelen odakap, két ujjával ügyesen megfogta a nyelvét és így szólt: — Most hadd beszélék én egy kicsit.

Szövetség az opium ellen. Franciaországban a mi nap új liga alakult, a mely azt küzte ki földadatúl, hogy a legélesebb harcztot indítja az ópiumszívás szenvedelme ellen, a melynek Franciaországban, de különösen a francia gyarmatokon igen sok áldozata akadt.

A liga arra hivatkozik, hogy Anglia, Németország és Hollandia már szigorú törvényt hozott az ópiumkereskedés ellen és Franciaországnak is követnie kell ezt a példát, különben valóságos nemzeti veszedelmmé növi ki magát az ópiumszívás. De nemcsak az ópium ellen küzdenek. hanem általában minden bódító szer ellen, a minő a kokain is, a melyet ujabban óriás mennyiségben fogyasztanak. A liga nemes szándékai kétség-telenül visszhangra találnak a francia társadalom körében, de kérdés, hogy a kormány bele fog-e menni az ópiumkereskedés illetén korlátozásába, minthogy Lado-Kínának e révén jelenleg évente mintegy tizenöt millió frank bevétele van.

Milliomos bérkocsis. Londonban néhány hónap előtt meghalt egy Williams Upjohn nevű igen gazdag kereskedő. Vagyonát leányának és fiának bagyta, de megemlítette végrendeletében, hogy fiát nehéz lesz megtalálni, mert ez mintegy két év előtt valami családi perpatvar után nyomtalanul eltűnt. Azóta semmi birt sem ballottak róla és már azt is gondolták, hogy meghalt. A végrendeletben azonban az állott, hogy addig kutassanak a fiú után, míg kétséget kizáró módon be nem bizonyosodik, hogy már nem él. Csak akkor kapja meg a leány a fiú örökségét. A hatóságok el is rendelték a legszorgosabb kutatást az egész világon, értesítették az összes konzulátust, összeköttetésbe léptek a külföldi rendőrséggel és mindez nem járt eredményyel. Ekkor jutottak rá, hogy talán Londonban kellene a kutatásokat megkezdeni. És tényleg tegnap Londonban megtalálták az elveszett fiút. Kocsisnak szegődött el és mikor megmondták neki, hogy az atya meghalt, kijelentette, hogy mitsem tud erről, mert ujságot nem olvas. Azt a birt különben, hogy most már több millió úra, nagyon nyugodtan fogadta. A kocsiság nemes mesterségét ezentúl sem fogja felhagyni, annyira megkedvelte.

A hajótörött postája. Portsmouthi halászok a tengeren egy uszó palaczkban érdekes leletre találtak. A leginkább czeruzával készített írásból kitént, hogy a szerzője hajótörést szenvedett. Uszva menekült azonban és egy elbagyatott szigetre vetődött. Leginkább füvekkel táplálkozott itt. Nem kínálkozott semmiféle menekülés és ezért papirra vetve élelményeit, palaczkba zárta és a tenger bullámaira birta az egészet. Felirta a szél irányát és a hajón utoljára felvett szélességi és hosszúsági fokokat. A hajótöröttet sajna az adatai alapján nem birták megtalálni. Az írás dátumát nem lehetett tisztán elolvasni, de valószínűleg 1912. május 23-ika az. Az egész írásból kétségbeesett reménytelenség szól az olvasó felé.

Pályadijnyertes feyencz. A belga földmíveléauügyi napokban pénzdijat és kitüntetését adományozott egy feyencznek, ki már húsz éve foglya a belga hörtönöknek. A tehetséges ember jelenleg pénzhamisítás miatt ül a brüsszeli feyebázbán. Szabad idejét itten nebez mennyiségtani kérdések megfejtésére fordítja és legutóbbi dolgozatai oly kitűnőek, hogy azokat a belga tudományos akadémia felvette az évkönyvébe.

Drága előfizetők. A belga akadémia a minisztérium egy «Bulletin de l'Agriculture» című lapot ad ki. A kamarában a multkor megkérdezték a minisztert, hogy hány előfizetője van a lapjának. «A francia kiadásnak kettő, a flamandnak azonban négy» felelte a miniszter. A lap kiadása 7227 koronába kerül, tehát egyelő előfizetőre kerek számban 1200 korona jut.

HIVATALOS RÉSZ

SZEMÉLYI ÜGYEK.

●kiratilag megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Rádi Géza kassai szárnybeli csendőr özvegy Koleszár Istvánné szikszói lakosnak, a tűzhaláltól való megmentése alkalmával tanusított bátor és férfiasan elszánt magatartásáért.

Wolf János, Oberbüchler Ferencz, Bátori Ferencz, Kupecz Márton járásörmesterek, Hunyadi János örmesterek, Marosán József, Erdei József örsvezető cz. örmesterek, Kövári Tivadar, Czikai Zsigmond, Balog Mihály, Décei Lajos csendőr cz. örmesterek, Surján István, Barczán Péter és Vas Ruben József csendőrök az 1913. évben Bereg vármegye területén uralgott kolera alkalmával, a járvány továbbterjedésének meggátlása iránt tett hatósági intézkedések és védekezési munkálatok ellenőrzése körül kifejtett buzgó, fáradságos és hathatós közreműködésükért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Stefkó Ferencz törzsörmester, mert egy temetésen való megjelenése alkalmával, a ravatalos szobában elhelyezett koszorúk meggyuladása következtében támadt és néhány pillanat alatt veszélyessé vált tüzet — melyhez oltási célból senki közeledni nem mert — saját testi épségének kockáztatása mellett, gyors és bátor eljárásával eloltotta s ez által úgy a hulla elégését, valamint a tűz továbbterjedését is meggátolta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Schranz Pál, Csáder örsvezető cz. örmesterek, Gényi Mihály, Heiter István csendőr cz. örmesterek és Gallai József csendőr, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Nagy Ferencz csendőr cz. örmester, Kisfalvi Mihály, Szabó Lajos III., Varga Ferencz I., Pecsics Antal és Rézman Pál csendőrök, az 1914. évi hadsereg-szuronyvívőversenyen tanusított ügyes és szakavatott vívásért s az ez által elért azon kiválóan sikeres eredményért is, melylyel a testület hagyományos jó hírnevének öregbítéséhez hozzájárultak.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Pál, Sarkadi Lajos járásörmesterek, Szilágyi József, Nagy Ambrus örmesterek, Szigyártó Sándor, Lendvay Abel örsvezető cz. örmesterek, Juhász Sándor II., Csizsár Miklós, Mátyás Pál, Bencze Károly, Nagy János III., Kiss Bertalan, Lyachovics György, Szabó János csendőr cz. örmesterek, Ungvári Aladár, Nagy János II., Varga János III., Kornestyán Antal, Bojtár András, Nagy Mátyás, Hudy György, Zsik Ábrahám, Stuller András, Erdős Menyhért, Nagy András II., Szabó Károly, Száva Simon, Sándor Péter, Maticsák Sándor, Sopa Péter, Pintér János IV., Garai Lajos, Menyhárt József, Angeli Mihály, Körösi Albert, Boldizsár Lajos, Bárczi, László, Román Albert, Kocsis Albert, Lőrincz Lajos, Benke István, Paraj János csendőrök és Ducsák Miklós próbacsendőr az 1913. évben Ung vármegye területén uralgott kolera alkalmával, a járvány továbbterjedésének meggátlása iránt tett hatósági övintézkedések és védekezési munkálatok ellenőrzése körül kifejtett buzgó, fáradságos és eredményes szolgálataikért.

Varga Venczel örsvezető cz. örmester, Kecskés Ferencz, Jakab Mihály és Matkovicz Lajos csendőr cz. örmesterek a közbiztonsági szolgálat terén, hosszabb időn át tanusított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működésükért.

Szente Pál csendőr a folyó évben Budapesten megtartott hadsereg-szuronyvívő-versenyen felmutatott és a csendőrség tekintélyét és jó hírnevét öregbítő eredményért, valamint az elért siker érdekében kifejtett vállalkozása és szívós kitartásáért.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1914. évi szeptember hó 1-étől számítandó 4 évre:

Fejér Kálmán, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant. népfölkelesi szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Beregszász.

Nyugállományba helyeztetnek:

1914 szeptember hó 1-ével:

Török Kálmán, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli százados, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant. mindennemű szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Budapest.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Oszládi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötele mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti. 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, futókönyvek és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Mojsza György, VIII. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant,
mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Fábianháza (Szatmár m.)

Bencze János, IV. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant,
mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Sztropkó (Zemplén m.)

Kinevezettek:

1914 augusztus hó 1-ével:

csendőr járásőrmesterekké:

Takó Sándor őrmester (1. rangszám) a VIII.,
Puskás Sámuel " (2. ") az I.,
Molnár Lajos " (3. ") a VIII.,
Szili János " (4. "),
Czelter Mihály " (5. ") és
Kiss István I. " (6. ") a III. számú
csendőrkerület állományában.

Előléptettek:

1914 augusztus hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

őrmesterré:

Barabás István, őrsvezető cz. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterekké:

Majzlinger László, Józsa József II., Kovács Ferencz II.,
Balázs György, Sipos András és Szoboszlai József csendőr
cz. őrmesterek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Domokos József, Trencsik Károly, Pénzes József, Rózsa
Gyula, Szabó Lajos II., Misovics Lajos, Mátyás Lajos,
Nagy Ferencz, Fridmann András és Dobsonyi János
csendőrök.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Pellérdi János, Vargyas Pál, Németh József VIII., Ko-
vács Pál II., Oszkai Gábor, Belicz Mihály, Bors Mihály,
Lits Ferencz, Bolla István, Jakab Mihály I., Baksa
Imre, Kocsis József, Pesti István, Csokonyai Imre, Tóth

Sándor V., Molnár Ferencz I., Horváth József III.,
Gazdig József, Köntös Sándor. Dénes Lajos, Bagosán
József, Steiger Ferencz, Horváth Ádám I. és Németh
József IX. csendőrök.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Darkó Áron, Biró Boldizsár, Gödri József, Tóth Fe-
rencz, Veres Lukács, Tokos János. Komanics Szilárd,
Zilahi Ferencz, Perlaki István, Bumbea Sándor, Dengel
János, Akaczos Lajos, Józsa Sándor, Tüzes Lázár,
Lőrincz Ferencz, Ferencz József III., Kinda Lajos,
Pakocs András, Erkei Dániel, Sabics Ferencz és Szé-
kely Árpád csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Tar József őrsvezető cz. őrmester, Kártik Julianna
Máriával, 1914 július 18-án, Recskén.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Héring József csendőr cz. őrmester, Stefanovics Má-
riával, 1914 július 25-én, Ászáron.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Balázsovits József őrmester, Bálint Rózával, 1914
július 4-én, Belyén.

Geiger József csendőr cz. őrmester, Perl Teréziával,
1914 június 28-án, Selegden.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

László Imre őrsvezető cz. őrmester, Miklós Emmá-
val, 1914 július 11-én, Csikszentgyörgyön.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve
álló géparúháza ki-
zárólag alantli czimen
létezik Szegeden a vá-
rosi bérpalotában. Ke-
rem tehát sok ezer ületi-
barátomat, úgyjelje, ehl
bogy meg ne téveszték
hasonló nevű cégek es
szigoruan Szántó József
nevét követeljük ren-
delés megtételénél. Flókrak-
táram pedig nincs Szegeden,
je ahol az országban. Csakis

nálam kaphatók: ka-
tonosi hegyi, Postilon,
Britania és Helical
kerekpárok a tünélküli
Pathéon beszélőgé-
pek es lemezek telera-
kats is nálam van, czen-
döröségi díszvarrógépek
es ekély részletfizetésre.
Főárjegyzékem In-
gyen küldöm. Várom
becses rendeléseiket es ez után kül-
döm üdvözlétemet sok ezer pártoló
barátainknak. : :

SZANTÓ JÓZSEF

géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

**Celluloid kezelő és
nyakravaló**

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag ké-
szült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket
kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.